

Sîret Sempozyumu – I –
Türkiye'de Sîret Yazıcılığı
Yayına Hazırlayan : Yard. Doç. Dr. Tahsin KOÇYİĞİT

Yayın No: 531

ISBN 978-975-389-709-9
12.06.Y.0005.531

Yayıncı Sertifika No: 15402

© Bütün Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.
1. Baskı, Nisan 2012, Ankara, 1.000 adet.

İLK SAY Kurulu'nun 19.04.2011 tarih ve 16/4 sayılı kararıyla uygun görülmüş ve Mütevelli Heyet'in 26.04.2011 tarih ve 1384/11 sayılı kararıyla basılmıştır.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Alınteri Bulvarı 1256. sokak No: 11
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0312. 354 91 31 (pbx) Faks: 354 91 32
Web: www.diyagnetvakfiyayin.com.tr.
e-posta: tdvyayin@diyanetvakfi.org.tr

İSLAM TARİHÇİLERİ
DERNEĞİ

TDV İSLAM AŞTIRMALARI
MERKEZİ

SÎRET SEMPOZYUMU
– I –
TÜRKİYE’DE SÎRET YAZICILIĞI

İSAM KONFEREANS SALONU
16-17 EKİM 2010

Yayına Hazırlayan:
Yard. Doç. Dr. Tahsin KOÇYİĞİT

Ankara - 2012

TAKDİM

İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in hayatı bilinmeden, İslâmiyet ve Kur'ân anlaşılabilir. Bu çerçevede İslâm Tarihi boyunca O'nun tanınabilmesi için belki binlerce irili ufaklı eser kaleme alınmış veya bu alanda çalışma yapılmıştır. Hatta, İslâm Tarihinin başlangıcından beri Hz. Muhammed'in hayatı mercek altına alınmış, bu alan, sohbetlerden derslere, tartışmalardan araştırmalara konu olmuştur. Son yıllarda da bu tür inceleme ve çalışmalar giderek artmıştır. Özellikle Avrupa'da Hz. Peygamber karşıtı faaliyetler ortaya çıktıkça, hem İslâm dünyasında hem de Batı'da bunlara tepkiler de görülmüştür. Bu tepkilerin müspet bir sonucu olarak da Hz. Peygamber'in hayatına dair yeni araştırmaların sayısının arttığı görülmektedir.

Ancak, Hz. Peygamber'in vahiy ile getirdiği Kur'ân'ın ve üstlendiği misyonun farklı zümrelere nasıl anlatılacağı hâlâ tartışma konusu olarak devam etmektedir. İşte, bu konuyu değişik bakış açısıyla ele alabilmek amacıyla düzenlenmiş olan "Türkiye'de Sîret Yazıcılığı" sempozyumunda sunulan tebliğlerin ve tartışmaların bir kitap haline getirilmiş olmasının, hem bu alandaki yeni düşüncelerden genç kitlelerin haberdar olmalarını sağlayacağını, hem de bundan sonra yapılacak yeni çalışmalara kaynaklık edeceğini ümit etmekteyiz.

Bu kitapta yer alan bildirimler, bir siyer denemesi veya Hz. Muhammed'in hayatına dair bilgileri ele alan araştırmalar değildir. Aksine, O'nun hayatının çocuklardan yetişkinlere kadar değişik yaşlardaki insanlara nasıl anlatılması, öğretilmesi gerektiği üzerine ortaya konan tartışmaları ele alan bildirimleri ihtiva etmektedir. Ayrıca, gelişen felsefî, sosyolojik ve psikolojik yaklaşımlara İslam Peygamberinin gelecek kuşaklarca nasıl anlaşılması ve anlatılması gerektiği üzerine ortaya atılan yeni görüşlerin ve düşüncelerin ele alınmasını gündeme taşıyan bildirimleri bir araya getirmiş bulunmaktadır. Ümit ederiz ki, bu bildirimler ve tartışmalar gelecekte

bu konular üzerine araştırma ve inceleme yapacak olanlara ışık tutsun ve Hz. Peygamber'in vahiyle getirdiği misyonun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olsun.

Bu sempozyumun gerçekleştirilmesinde ve bildirilerin kitap haline gelmesinde Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi Başkanı Prof. Dr. M. Akif Aydın ile Dr. Kâmil Yaşaroğlu'nun müzaharetlerini unutmamamız gerekir. Ayrıca sempozyumun tertibi sürecinde ve bildirilerin kitaplaşarak yayına hazırlanmasında sarf ettiği emek dolayısıyla genç meslektaşım, derneğimizin sekreteri Yard. Doç. Dr. Tahsin Koçyiğit'e, müzakerelerin çözümünü üstlenen öğrencilerim Betül Sağıt, Havva Esmâ Akış ve Tuđrul Çatmış'a, bildirilerin kitap olarak yayınlanmasında karar veren Türkiye Diyanet Vakfı İlksay Kurulu Başkanı Prof. Dr. M. Saim Yeprem'e ve Kurul üyelerine, Matbaa yetkililerine ve emeği geçen bütün ilgililere burada teşekkürü borç bilirim.

Prof. Dr. Mehmet ŞEKER
İslam Tarihçileri Derneği Başkanı

İÇİNDEKİLER

16 EKİM 2010 CUMARTESİ (Birinci Gün)

AÇILIŞ ve PROTOKOL KONUŞMALARI	13
Prof. Dr. Mehmet Şeker (İSTAD Başkanı)	15
Prof. Dr. M. Akif Aydın (İSAM Başkanı).....	19

AÇILIŞ KONFERANSI

Prof. Dr. Mustafa Fayda (Marmara Üniversitesi Em. Öğr. Üy.) “Sîret ve Türkiye’de Sîret Yazıcılığı Meselesi”	23
--	----

I. OTURUM : OSMANLI’DAN GÜNÜMÜZE SÎRET YAZICILIĞI

Başkan: Prof. Dr. Cem Zorlu (Selçuk Üniversitesi).....	35
--	----

Tebliğciler:

Prof. Dr. Adnan Demircan (Harran Üniversitesi) “Cumhuriyet Dönemi (1923-2010) Siyer Çalışmaları”	37
---	----

Dr. Tahsin Koçyiğit (Dokuz Eylül Üniversitesi) “Türkiye’de Sîret Yazıcılığının Tematik Serüveni Üzerine”	59
---	----

Doç. Dr. Hatice Kelpetin Arpaguş (Marmara Üniversitesi) “Osmanlı’dan Günümüze Sîret Yazıcılığında Hz. Peygamber Algısı”	67
--	----

MÜZAKERELER

II. OTURUM: TÜRKİYE’DE SÎRET YAZARLARI

Başkan: Prof. Dr. Şefaettin Severcan (Erciyes Üniversitesi).....	111
--	-----

Tebliğciler:

Prof. Dr. Hüseyin Algül (Uludağ Üniversitesi)
“Gelenekten Geleceğe Siret Yazıcılığı” 113

M. Hanefi Palabıyık (Atatürk Üniversitesi)
“Türkiye’deki Siret Yazıcılığında Akademik Yaklaşımlar” 133

Reşat Haylamaz (Yazar)
“İslam’ı Anlatmada Popüler Siret Yazıcılığının Gücü” 187

Fatma Ekinci (Son Peygamberinfo Web Sitesi Editörü)
“Kütüphane Raflarından Arama Motorlarına: Bilgiye Ulaşma ve
Sonpeygamber.info projesi” 229

MÜZAKERELER

III. OTURUM: SİRETİN NELİĞİ VE SORUNLARI

Başkan: Prof. Dr. Mustafa Zeki Terzi (Samsun Ondokuz Mayıs
Üniversitesi) 255

Tebliğciler:

Prof. Dr. Selahattin Polat (Erciyes Üniversitesi)
“Siretin Neliği Bağlamında Siret Yazıcılığında Kaynak ve Yöntem
Sorunları” 257

Doç. Dr. Adem Apak (Uludağ Üniversitesi)
“Siyer Yazıcılığında Hz. Peygamber’in (sav) Doğru Tanıtılması Üzerine
Tespit ve Teklifler” 271

Dr. Şaban Öz (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi)
“Son Dönem (2000-2010) Türkçe Siyer Kitaplarındaki Hatalar
Çerçevesinde Siyer Yazıcılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri” 291

MÜZAKERELER

IV. OTURUM: SİRET YAZICILIĞININ ELEŞTİRİSİ

Başkan: Prof. Dr. Hüseyin Algül (Uludağ Üniversitesi).....379

Tebliğciler:

Doç. Dr. Mustafa Demirci (Selçuk Üniversitesi)

“Hz. Peygamber’in Nübüvvet Öncesi Hayatının Anlatımına Eleştirel Bir Yaklaşım”.....381

Dr. Bekir Zakir Çoban (Dokuz Eylül Üniversitesi)

“Siyer Yazıcılığında Öteki Dinler: Hz. Peygamber’in Yahudi ve Hıristiyanlarla İlişkileri Meselesi Üzerine Dinler Tarihi Açısından Bir Değerlendirme”.....409

Prof. Dr. M. Ali Büyükkara (Marmara Üniversitesi)

“Hz. Peygamber’in Siretinden Dava Adamına Yol Kılavuzu: Nebvî Hareket Metodu”.....421

MÜZAKERELER

17 EKİM 2010 PAZAR (İkinci Gün)

V. OTURUM- İNTERDİSİPLİNER-PEDEGOJİK ve GÖRSEL AÇIDAN SİRET YAZICILIĞI

Başkan: Prof. Dr. Bünyamin Erul469

Tebliğciler:

Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi)

“İnterdisipliner Etkileşim Çerçevesinde Siyer Yazıcılığı: Sosyal Yapı Ya Da Değer Bağlamının Önceliği Sorunu”.....472

Yard. Doç. Dr. Süleyman Karacelil (Şirnak Üniversitesi)
“*Yakın Dönem Çocuk Edebiyatında Hz. Peygamber’e Dair Çalışmaların Mahiyeti*” 498

Doç. Dr. M. Bahaüddin Varol (Selçuk Üniversitesi)
“*Dijital Ortamda Siyer Anlatım ve Öğretimi (Tespitler-Problemler-Teklifler)*” 523

MÜZAKERELER

VI. OTURUM: DOĞU ve BATI’DA SİRET YAZICILIĞI, ETKİLERİ

Başkan: Prof. Dr. Mehmet Özdemir (Ankara Üniversitesi).....551

Tebliğciler:

Doç. Dr. Abdülhamid Birişik (Katar Üniversitesi)
“*Siret Kitaplarındaki Konu değişiminin sebepleri: Hind Altıkatası Örneği*” 554

Doç. Dr. Özcan Hıdır (Rotterdam İslam Üniversitesi)
“*Oryantalistlerin “Rasyonel-Skeptik” Yönteminin Türkiye’deki Siret Yazıcılığına Etkisi*” 593

Dr. Ayşe Başol Gürdal (Frankfurt Üniversitesi-Almanya)
“*Yurtdışı Siret Çalışmalarının Etkisi*” 627

MÜZAKERELER

VII. OTURUM: SİRET YAZICILIĞINDA ANOKRONİZM-KRONOLOJİ-MALZEME

Başkan: Prof. Dr. Saim Yeprem (TDV İLK SAY Kurulu).....653

Tebliğciler:

Prof. Dr. Kasım Şulul (Harran Üniversitesi)
“Siyer Yazıcılığında Kronoloji Meselesi”663

Doç.Dr. Mehmet Azimli (Dicle Üniversitesi)
“Siyer Yazıcılığında Malzemeyi Kullanma Problemi”705

Kazım Dönmez (Eğitimci)
“Anakronizme Karşı Siret ve Kronoloji İlişkisi”723

MÜZAKERELER

DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Mehmet Şeker.....747
Prof. Dr. M. Saim Yeprem748
Prof. Dr. Mustafa Fayda751
Prof. Dr. Mehmet Özdemir.....753
Prof. Dr. M. Bünyamin Erul757